

Aika: 19.11.2009 klo 10.00 – 12.00

Paikka: Sosiaali- ja terveysministeriö, Meritullinkatu 8, kh C465 Cello, Helsinki

Läsnä:

Jyrki Pitkäljärvi, varapuheenjohtaja, ympäristöministeriö
Ahteensuu Marko, varajäsen, Turun yliopisto
Eskola Juhani, jäsen, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos
Hassinen Saara, jäsen, SalWe Oy
Kallio Maija, varajäsen, Agronomiliitto ry
Lindroos Pekka, jäsen, teollisuus- ja elinkeinoministeriö
Lindström Kristina, jäsen, Natur och miljö rf
Oksanen Elina, jäsen, Joensuun yliopisto
Pehu Tuula, varajäsen, maa- ja metsätalousministeriö
Ruohonen-Lehto Marja, varajäsen, Suomen ympäristökeskus
Tiainen Simo, jäsen, Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto
Törrönen Anneli, varajäsen, sosiaali- ja terveysministeriö
von Weymarn Niklas, jäsen, Valtion tekninen tutkimuslaitos

Kantor-Aaltonen Carmela, sihteeri, Helsingin yliopisto
Niemi Karoliina, sihteeri, Metsäntutkimuslaitos

Neuvottelukunnan ulkopuolinen:
Lotta von Ossowski, Helsingin yliopisto

Neuvottelukunnan jäsenet: <http://www.btnk.fi>

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtajana toiminut neuvottelukunnan varapuheenjohtaja Jyrki Pitkäljärvi avasi kokouksen klo 10.00.

2. Neuvottelukunnan edellisen kokouksen (3/2009) muistion hyväksyminen

Edellisen kokouksen muistio hyväksyttiin muutoksitta.

3. Työryhmien syksyn toiminta

Biodiversiteetti, geenivarat ja uusiutuvat raaka-aineet

Työryhmä puheenjohtaja Jyrki Pitkäljärvi kertoi, että neuvottelukunnan kaikki kuusi yliötä on nyt julkaistu Maaseudun Tulevaisuudessa. Yliösarja on saanut runsaasti kiitosta. Yliöitä kootaan parhaillaan yhdeksi julkaisuksi. Jyrki Pitkäljärvi ja neuvottelukunnan puheenjohtaja Kimmo Pitkänen ovat jo kirjoittaneet johdannon, joka lähetetään neuvottelukunnan jäsenille kommentoitavaksi. Lisäksi työryhmä on koonnut kuvia julkaisua varten. Julkaisu painetaan Edita Primassa joulukuussa 2009.

Vuoden 2010 alussa työryhmä toimittaa julkaisua muun muassa kansanedustajille, ympäristötoimittajille, Metsäntutkimuslaitokseen, Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskukseen ja yliopistoihin. Julkaisua jaetaan myös tammikuussa järjestettävillä Educa-messuilla.

Työryhmän puheenjohtaja toi esille työryhmän jatkon vuonna 2010. Työryhmä on alustavasti miettinyt joko muuntogeenisiä organismeja tai ilmastonmuutosta koskevaa seminaaria. Simo Tiainen painotti muuntogeenisiä organismeja käsittelevän seminaarin tärkeyttä, koska rinnakkaiselolaki on parhaillaan eduskunnan käsiteltävänä. Asioiden syventäminen ja neutraalin tiedon antaminen esimerkiksi viljelijöille olisi tärkeää. Puheenjohtaja piti mahdollisena, että seminaari järjestettäisiin Helsingin seudun ulkopuolella ja MTK:n kanssa yhteistyössä.

Ruokatyöryhmä

Työryhmän puheenjohtaja Maija Kallio kertoi, että työryhmä valmistelee parhaillaan julkaisua muuntogeenisistä elintarvikkeista. Julkaisu koostuu kysymyksistä ja niihin laadituista vastauksista. Tekstejä käydään läpi seuraavan kerran työryhmän kokouksessa 25.11. Julkaisun kuvitusta ei ole vielä mietitty. Teksti lähetään myöhemmin kokonaisuudessaan neuvottelukunnalle kommentoitavaksi.

Pohdittiin julkaisun jakelua. Työryhmän puheenjohtaja toi esille mahdollisuuden järjestää toimittajille tilaisuus Elintarviketurvallisuusvirastossa (Evira). Lisäksi julkaisua jaetaan tammikuussa järjestettävillä Educa-messuilla.

Terveydenhuollon bioteknologia

Anneli Törrönen kertoi, että hallituksen esitys biopankkilaiksi on valmis. Toistaiseksi ei ole kuitenkaan tietoa, järjestetäänkö vielä ylimääräinen lakiesitystä koskeva kuuleminen. Hän kertoi myös, että kansalaiset ovat aktivoituneet biopankkilakia koskevissa asioissa ja ottaneet yhteyttä sosiaali- ja terveysministeriöön. Sihteerä Karoliina Niemi kertoi, että työryhmä miettii toiminnan aikataulutusta liittyen biopankkilain etenemiseen. Biopankeista julkaistu lehtinen on toimitettu eduskuntaan, missä se jaetaan kansanedustajille sopivana ajankohtana. Lisäksi mietitään, tulisiko julkaisuun tehdä lisäyksiä vuoden 2010 aikana.

Viestintä

Työryhmän puheenjohtaja Carmela Kantor-Aaltonen esitteli ensimmäiset vedokset neuvottelukunnan internet-sivujen ruotsin- ja englanninkielisistä käännöksistä. Käännösten yleisilmettä pidettiin hyvänä. Päätettiin, että työryhmän puheenjohtaja lähettää tekstit koko neuvottelukunnalle kommentoitavaksi.

4. Puheenjohtaja Kimmo Pitkäsen ja jäsen Maija Kallion kokousmatka

Neuvottelukunnan puheenjohtaja Kimmo Pitkänen ja jäsen Maija Kallio osallistuivat 29.-30.10.2009 Brysselissä pidettyyn kokoukseen *Joint Meeting of European Advisory Committees on Biosafety in the field of contained use and deliberate release of GMOs (MEACB-09)*. Maija Kallio kertoi, että kokouksessa tuli hyvin esiin eri jäsenmaiden kansallisten neuvottelukuntien erilaisuus. Suomi on ainoa jäsenmaa, jossa on selkeästi erikseen laaja biotekniikan neuvottelukunta neuvoa-antavana elimenä ja geenitekniikan lautakunta.

Kuulemismenettelyt eroavat myös eri jäsenvaltioiden välillä, ja useasta maasta kuulemiskäytäntö puuttuu kokonaan. Belgiassa on käyty laajaa keskustelua poppelilla aloitettavasta kenttäkokeesta. Sitä voisi verrata Suomen kuulemiskäytäntöön.

Kokouksessa aktiivisia osallistujia olivat erityisesti Belgia ja Iso-Britannia. Yhdysvalloista kutsuttu esitelmäsiijä kertoi, että maalla on halukkuutta alkaa säädellä muuntogeenisten organismien käyttöä tiukemmin. Kyseisestä esitelmästä toivottiin saatavan lisätietoa. Maija Kallio lupasi lähettää esitelmän abstraktin ja koko esitelmän, jos se on saatavilla.

Seuraava kokous järjestetään vuonna 2010, mutta kokouspaikasta ei ollut vielä tietoa. Jyrki Pitkälampi piti tärkeänä, että neuvottelukunta osallistuu kyseiseen kokoukseen. Hän myös korosti, että neuvottelukuntaa arvostetaan laaja-alaisuutensa vuoksi, koska se mahdollistaa bioverkoston luomisen eri hallinnonalojen välille. Neuvottelukunnassa on myös hyvin avoin keskustelukulttuuri, joka auttaa verkoston luomisessa.

5. Vuoden 2009 määrärahan käyttö

Sihteeri Karoliina Niemi kertoi neuvottelukunnan määrärahan käytöstä syksyn aikana ja jäljellä olevasta määrärahasta. Määrärahaa on varattu muun muassa kahteen julkaisuun ja käänntöihin. Kristina Lindström ehdotti, että paljon positiivista palautetta saanut yliösarja julkaistaisiin myös ruotsinkielisenä. Ehdotusta kannatettiin ja käänntös päätettiin toteuttaa vielä vuoden 2009 aikana.

6. Vuoden 2010 toiminta

Neuvottelukunta osallistuu 29.-30.1.2009 järjestettävälle Educa-messuille. Messuilla jaetaan neuvottelukunnan julkaisuja ja annetaan tietoa sekä bio- että geenitekniikkaan liittyvistä asioista. Karoliina Niemi kertoi, että geenitekniikan lautakunta olisi halukas osallistumaan messuille yhdessä biotekniikan neuvottelukunnan kanssa. Ehdotusta pidettiin hyvänä.

Jyrki Pitkälampi kertoi, että TEKES lopettaa bioteknologia-infon ajankohtaista-palstan ylläpitämisen. Kimmo Pitkälampi on alustavasti tiedustellut neuvottelukunnan mahdollisuutta vastata jatkossa kyseisen sivuston päivityksestä esimerkiksi ensisijaisesti neuvottelukunnan omilla internetsivuilla. Neuvottelukunta piti asiaa tärkeänä, mutta ei tässä vaiheessa tehnyt päätöstä sivuista. Päätettiin kuitenkin, että puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja sihteerit valmistelevat asiaa seuraavaan kokoukseen.

Jyrki Pitkälampi kertoi myös mahdollisuudesta toistaa Kemianteollisuuden Taloustutkimus Oy:llä vuonna 1998 teettämä kyselytutkimus, joka koski ihmisten suhtautumista bioteknologiaan. Kyseisessä tutkimuksessa haastateltiin tuhatta 16-59-vuotiasta suomalaista. Sihteeri Carmela Kantor-Aaltonen kertoi, että aikataulullisesti työ ei onnistuisi tämän vuoden aikana. Anneli Törrönen korosti, että kysymyksiä tulee miettiä todella tarkkaan, jotta tutkimuksella saadaan lisäarvoa. Tuula Pehu toi esiin mahdollisuuden, että kyselytutkimus menisi osittain eurobarometrin kanssa päällekkäin. Lisäksi esitettiin mahdollisuus eettisten neuvottelukuntien yhteistyöstä kyselytutkimuksen toteuttamiseksi. Neuvottelukunta ei tehnyt asiasta päätöstä, mutta se toivoi puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja sihteerien valmistelevan asiaa seuraavaan kokoukseen.

Simo Tiainen toivoi laajempaa kokonaiskuvaa vuoden 2010 toiminnasta. Maija Kallio toivoi myös kokonaiskuvaa esimerkiksi pakollisista kustannuksista ja muuhun toimintaan käytettävästä määrärahasta. Karoliina Niemi lupasi lähettää neuvottelukunnalle vuoden 2010 alustavan suunnitelman, joka on jo toimitettu sosiaali- ja terveysministeriöön. Hän

kertoi myös, että neuvottelukunta jättää aina mahdollisuuden nopeaan reagointiin, jos jokin neuvottelukuntaa koskeva asia nousee esille.

7. Sihteeri Carmela Kantor-Aaltonen jättää tehtävänsä 31.12.2009

Neuvottelukunnan toinen sihteeri Carmela Kantor-Aaltonen siirtyy uusiin tehtäviin Bioteollisuus ry:n asiamieheksi ja joutuu valitettavasti luopumaan sihteerin tehtävästään. Neuvottelukunta esitti Carmelalle lämpimät kiitokset ansiokkaasta työstä neuvottelukunnan sihteerinä ja toivotti menestystä uudessa työssä.

Karoliina Niemi esitteli uuden sihteerikandidaatin filosofian lisensiaatti Lotta von Ossowskin, joka valmistelee väitöskirjatyötään Helsingin yliopiston biokemian osastolla. Kimmo Pitkänen ja Karoliina Niemi olivat haastatelleet häntä jo aiemmin ja ehdottivat häntä uudeksi sihteeriksi. Ehdotus hyväksyttiin ja Lotta von Ossowski valittiin neuvottelukunnan sihteeriksi 1.1.2010-31.12.2010.

8. Muut asiat

Pekka Lindroos esitteli Euroopan komission julkaisun *Taking bio-based from promise to market* (2009). Hän toi esiin neuvottelukunnan mahdollisuuden tuoda esiin biopohjaisia edelläkävijämarkkinoita koskevia asioita. Neuvottelukunta voisi muun muassa aktivoida keskustelua elinkaarimalliin pohjautuvista analyyseistä. Saara Hassinen lisäsi, että neuvottelukunta voisi ottaa roolia terminologian määrittelyssä.

Anneli Törrönen muistutti muuntogeenisten viljelyyn liittyvistä sosioekonomista kysymyksistä, joihin myös neuvottelukunnan jäseniltä toivotaan vastausta marraskuun aikana.

Karoliina Niemi kertoi eettisten neuvottelukuntien yhteiskokouksesta (4.11.2009). Lisäksi hän kertoi, että Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliiton varajäsenen Timo Nyrhisen jäätyä eläkkeellä uudeksi varajäseneksi nimitetään Lea Jylhä.

9. Seuraava kokous

Seuraava kokous päätettiin pitää torstaina 21.1.2010 klo 13-16. Kokous pidetään ympäristöministeriössä.

10. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 12.00.

Vakuudeksi

Jyrki Pitkäjärvi
BTNK varapuheenjohtaja

Karoliina Niemi
BTNK sihteeri